

Vårt dop

Matt 3:11-12; 1 Mos 7:11-23; Apg 8:26-39

Som vi konstaterade förra söndagen är "vardagstiden" här. Den tid som i kyrkoåret kallas *Trefaldighetstiden*. Det är en lång period i kyrkoåret då vi får leva med frågan: Lever Guds liv i mig? Märks det i min vardag att jag är förenad med Jesus i Hans död och uppståndelse? Det är pingstens under som gör föreningen möjlig. Pingsten fullbordar påsken och därför väljer man i den ortodoxa kyrkan att benämna denna tid för "tiden efter pingst". Det är tack vare att Gud har utgjutit sin Ande som vi kan erfara Guds liv i våra liv. Alltså kan vi precisera frågan för "vardagstiden" och säga: Hur märks det i mitt liv att Anden är utgjuten? I naturen runt omkring oss ser vi hur liv och växt får utrymme. I Guds sköna natur växer det så det knakar. Finns den goda växten även i våra liv?

Temat för första söndagen efter trefaldighet är *Vårt dop* och därför får vi passande nog möta en döpare - Johannes döparen. Vi känner honom sen tidigare. Han talar till folket om bot och bättring. Han talar om omvändelse och dop. Men framför allt talar han om någon som skall komma. Någon som är större än han själv och som döper på ett mycket speciellt sätt.

Johannes uppmanar folket att låta omvändelsen ta sig uttryck genom ett dop i vatten. Johannes döper med vatten för omvändelsens skull, men vi hör idag att Jesus döper med helig Ande och eld för livets skull. Än en gång: pingsten fullbordar påsken! Om omvändelsen ska få några djupgående konsekvenser i våra liv behöver vi

upptäcka Hjälparen, Guds helige Ande. I sammanhanget efter dagens evangelietext kan vi läsa hur Jesus själv döps av Johannes och direkt efter dopet blir smord med Guds Ande och rustad inför det som skall komma. Med tanke på den händelsen var det viktigt för den unga kyrkan att bevara kopplingen mellan dopet i vatten och uppfyllelsen av Guds Ande.

Efter dopet i vatten följde handpåläggningen och bönen om Andens uppfyllelse. Därför skriver Hebreerbrevets författare om trons grunder: *¹Låt oss därför lämna bakom oss de första grunderna i Kristi lära och föras mot fullkomningen, och inte lägga grunden igen med omvändelse från döda gärningar och tro på Gud, ²med undervisning om dop och handpåläggning, om de dödas uppståndelse och evig dom. ³Ja, så vill vi göra, om Gud tillåter (Heb 6:1-3 FB2015).*

Undervisning om dop och handpåläggning alltså. Dopet i vatten och uppfyllelsen av Guds Ande var i den unga kyrkan kopplat till varandra. Inte som en och samma händelse, men likväl något som hörde ihop. Det var naturligt att dopet i vatten följdes av handpåläggning och bön om Andens uppfyllelse. Våra vänner i den östliga kyrkan, den ortodoxa, har som sed att efter dopet i vatten smörja den nydöpte med olja. Prästen gör ett tecken på den nydöpte, vuxen eller barn, på hans eller hennes panna, ögon, näsborrar, mun, öron, bröst, händer och fötter med orden: "Inseglet på den helige Andes gåva". En handling som vittnar om att Andens uppfyllelse gäller hela människan. Att vara fylld av Guds Ande präglar våra tankar, vår blick, våra sinnen, vårt tal, vårt känsloliv, vår vilja och våra handlingar. Kort sagt hela vårt liv! Att be om denna gåva i anslutning till dopet var naturligt i den unga kyrkan och är det alltjämt.

Det är inte nödvändigt med någon omvälvande upplevelse i samband med detta. Inte nödvändigt men inte heller ovanligt. Ibland när Anden är i rörelse så kan vi uppleva det som mycket omtumlande. Förunderliga saker kan ske. Men i samband med sådana upplevelser är det viktigt att vara vaksam och vis. Gränsen mellan Andens verk och människors påfund är hårfin. Om vi inte kan skilja det genuina från det falska kan resultatet bli förödande. Det är nödvändigt med urskillning. Ett led i detta kan vara att lyssna till dem som gått före.

Att vandra *Vägen* fram till målet utan vägledning är inte vår kallelse. Anden är vår främste vägledare, men Anden talar också genom Andefyllda människor. Människor som lever nu, men även alla de som gått före i tro, hopp och kärlek. Det finns många faror som hotar längs vägen. Det finns många sidovägar och det är lätt att gå fel. Det klokaste vi kan göra är att göra som etiopiern i episteltexten. Vi bjuder någon som gått ett stycke längre än oss själva upp i vagnen. Någon som kan visa oss den rätta vägen. Någon som Filippus. Ordet beskriver honom som en man som hade gott anseende och var uppfylld av Ande och vishet (Apg 6 ff.) Goda egenskaper för en vägledare.

Filippus tycks ha varit väl förtrogen med att lyssna till Gud. I texten får vi veta att en Herrens ängel ger honom uppdraget. Det står inget om förskräckelse och bävan, reaktioner som var vanliga i mötet med änglar. Kanske han var van vid änglar, Filippus? Vi vet inte, men vi vet att han lyssnade och lydde och därför befann han sig på rätt plats vid rätt tidpunkt och han fick leda en medmänniska rätt. Så blir det när man lyssnar och lyder.

Det finns en intressant detalj i episteltexten om lyssnande. Filippus höll sig nära vagnen och han *hörde* den etiopiske hovmannen läsa profeten Jesaja. Mannen läste alltså högt. Detta var inte ovanligt under den här tiden. Under lång tid i kyrkans historia var Skriften något man framför allt hörde. Få ägde egna böcker och många kunde inte läsa. Skriften lästes högt och människor hörde dess ord. Kyrkan var en lyssnande gemenskap. Skriften lästes från en pulpet eller predikstol vilket signalerade att man satt under Ordet, inte hängde över det.

Men även den personliga läsningen var många gånger hörbar. Under de första tusen åren i kyrkan var i stort sett all läsning "högläsning". En munk kunde till exempel ursäkta sig själv från personlig läsning eftersom han hade fått problem med halsen. Man lyssnade alltså till texten även om man läste själv och hela människan blev på så sätt delaktig. Och eftersom läsningen så tydligt engagerade kroppen fick Ordet djupare fäste i människan. Detta ligger i samklang med Andens verk i människan. Det kristna livet gäller hela människan, inte bara insidan.

Detta råd kommer sent i den pandemi som präglar vårt liv just nu, men ta gärna vara på möjligheten att läsa Gudsordet högt i ditt hem! Kanske du kan läsa för en vän, livskamrat eller annan närstående, så att ni tillsammans blir lyssnande människor? När vi så småningom återfår möjligheten att lyssna till Gudsordet i våra gudstjänster kan vi sträva efter att lyssna så att Ordet får fäste i våra liv, i hjärtegrunden. Och den som fått uppdraget att läsa för andra bör påminna sig om vilket viktigt uppdrag han eller hon har fått. Inte så att

man behöver känna panik över risken att läsa fel, men det är klokt att komma ihåg tacksamheten över att få förmedla Ordet till Guds folk och ta det uppdraget på allvar. Det är ett uppdrag som förtjänar allvar eftersom Ordet som förmedlas talar om möjlighet till gemenskap med levande Gud. Det talar om förlåtelse för synd och ett liv i kärlek, glädje och frid. Tänk att få förmedla ett sådant budskap och tänk att få lyssna till ett sådant budskap! Vad händer med oss om vi tar Ordet på allvar?

Gud har ett till synes gränslöst tålamod, men dagens texter påminner oss också om allvaret på så vis att det finns en gräns för tålamodet. Texten från 1 Mos berättar om syndafloden som utplånade allt liv som fanns på jorden förutom Noa och de som var med honom i arken. I väntan på försoningens tidsålder var en nystart nödvändig. Men även i försoningens tidsålder finns allvaret med. Matteus talar om agnar som skall brännas i en eld som aldrig slocknar. En dom väntar. Det finns ett djupt allvar i texterna.

Vad händer om vi lyssnar på allvar till detta? Det finns fortfarande möjlighet till förändring och förvandling. Är vi villiga att ta emot dopets förvandlande gåva? Är vi villiga att leva i vårt dop och ta emot Guds helgelseverk i "vardagstid"? Är vi villiga att låta oss uppfyllas av Ande och liv?

Herre, Jesus Kristus, Guds Son, förbarma Dig över oss! Amen.